

DOR GUEZ

AVRUPA'NIN HASTA ADAMI:
MİMAR

THE SICK MAN OF EUROPE:
THE ARCHITECT

15 EYLÜL - 29 EKİM 2017 / 15 SEPTEMBER - 29 OCTOBER 2017

KÜRATÖR/CURATOR
Yael Messer

DOR GUEZ

“MİMAR”

Depo, Dor Guez'in "Avrupa'nın Hasta Adamı: Mimar" başlıklı sergisine ev sahipliği yapıyor. Sanatçının Türkiye'deki bu ilk kişisel sergisi 15. İstanbul Bienali'nin komşu etkinliği olarak gerçekleşiyor. "Avrupa'nın Hasta Adamı" ondokuzuncu yüzyıl sonlarında Osmanlı İmparatorluğu'na atıfta bulunmak üzere kullanılan bir ifade. Guez bu metaforu, Ortadoğu'daki kimi ülkelerin kültür ve tarihlerini araştırırken kullanıyor, "hasta adam"ı tarihsel bir figür olarak alıyor ve yeniden kuruyor. Devam etmekte olan bu projenin her bir bölümü, askerî koşullara kurban gitmiş ayrı bir kişinin - ressam, mimar, besteci - hikâyesini anlatıyor.

"Avrupa'nın Hasta Adamı: Mimar", 1930'ların sonunda mezun olduktan sonra askere alınan bir mimarlık öğrencisi Kemal P. hakkında. İki kanallı video, Kemal'in 1938 tarihli fotoğraflarından, Zafer Bayramı geçit törenini ve aynı yıl birkaç ay sonra gerçekleşen Atatürk'ün cenaze merasimini belgeleyen on üçüne odaklanıyor. Konu edilen yapılar, anıtlar ve meydanlara bakıldığında Osmanlı İmparatorluğu'ndan Türkiye Cumhuriyeti'ne evrilirken Türkiye'de gerçekleşen mimari değişimlerin izini sürmek olası. Türkiye'nin tarihsel dönüşümünü belgeleyen bu fotoğraflar aracılığıyla aynı zamanda Kemal P. ve Ahmed arasındaki arkadaşlığın gelişimini izliyoruz.

DOR GUEZ

“THE ARCHITECT”

DEPO is hosting Dor Guez's first solo exhibition titled "The Sick Man of Europe: The Architect" as a neighbouring event of the 15th Istanbul Biennial. "The Sick Man of Europe" refers to a term from the end of the nineteenth century to describe the collapse of the Ottoman Empire. Guez uses this metaphor to examine the culture and history of several states in the Middle East by appropriating and reconstructing "the sick man" as a historic figure. Each section of this ongoing project tells the story of an individual - a painter, an architect, a composer respectively - who embody a subject fallen victim to military conditions.

"The Sick Man of Europe: The Architect" focuses on Kemal P., an architecture student who was recruited to the Turkish army in the late 1930s. A two-channel video installation centers on thirteen of Kemal's photographs from 1938 that document the Turkish Republic's Victory Day Parade in Ankara in August of the same year, and, a few months later, the funeral of the Republic's leader, Kemal Atatürk. By focusing on buildings, monuments, and squares, one can track the architectural changes that took place in Turkey from its transformation from Ottoman Empire to the Turkish Republic. Parallel to documenting the historic evolution of Turkey, a story of friendship unfolds in the photographs shown in the video between Kemal P. and his friend Ahmad.

Video, Türkiye Cumhuriyeti'nin "mimarı" Kemal Atatürk hakkında bir hikâyeye başlıyor. Atatürk 1929'da İstanbul'dan Bursa'ya gemiyle seyahat eder. Marmara kıyıları boyunca süren yolculuğu sırasında bir çınar ağacı dikkatini çeker. Ağaca o kadar hayran olur ki, özel evini tam yanına yaptırmakla kalmaz, daha sonra ağacın dalları eve, pencerelere zarar verme tehlikesi yaratacak kadar yaklaşınca Atatürk ağacı tadil etmek yerine evin yerini değiştirmeyi tercih eder.

Sergide Kemal P. tarafından yıllar içinde toplanmış, üniformalı erkekleri (asker, polis, izci) askerî geçit törenlerinde, ordugâhlarda, kıta eğitiminde, stüdyo çekimlerinde, bireysel portreler, gruplar ve çiftler halinde gösteren fotoğraflardan oluşan bir koleksiyon da yer alıyor.

Kudüs'te Filistinli ve Tunuslu-Yahudi bir ailede doğan Dor Guez halen Yafa'da yaşıyor ve çalışıyor. Yapıtları dünyanın çeşitli yerlerinde 30'dan fazla kişisel sergiyle gösterildi.

Bunlardan bazıları; Kudüs İslam Sanatı Müzesi (2017), Detroit Çağdaş Sanat Müzesi (2016), ICA, Londra (2015), Tel Aviv Çağdaş Sanat Merkezi (2015), Rose Sanat Müzesi, Brandeis Üniversitesi, Massachusetts (2013), Artpace, San Antonio (2013), Mosaic Rooms, Londra Çağdaş Arap Kültür ve Sanat Merkezi (2013) ve KW Çağdaş Sanat Enstitüsü, Berlin (2010).

The video begins with an historical story about the Turkish Republic's "architect" Kemal Atatürk. In 1929, Atatürk traveled by boat from Istanbul to Bursa. Along the journey down the coastline of the sea of Marmara a plane tree captured his attention. He was so enamored by the tree that not only did he build his private residence adjacent to it, but when the tree's branches grew too close to the building, threatening to damage its windows, Atatürk chose to move the mansion rather than alter the tree.

The exhibition also includes hundreds of photographs of uniformed men (i.e. soldiers, policemen, scouts) in military parades, army camps, field training, studio poses, and group, couple, and individual portraits, which were collected through the years by Kemal P.

Dor Guez was born to a Palestinian and Tunisian-Jewish family in Jerusalem, and now lives and works in Jaffa. His work has been displayed in over 30 solo exhibitions worldwide, including the Museum for Islamic Art in Jerusalem (2017); the Museum of Contemporary Art, Detroit (2016); the Institute of Contemporary Arts, London (2015); the Center for Contemporary Art, Tel Aviv (2015); the Rose Art Museum, Brandeis University, Massachusetts (2013); Artpace, San Antonio (2013); the Mosaic Rooms, Centre for Contemporary Arab Culture & Art, London (2013); and the KW Institute for Contemporary Art, Berlin (2010).

Dor Guez ayrıca çok sayıda grup sergisinde de yer aldı. Bu sergilerin düzenlendiği yerlerden bazıları: Buenos Aires Modern Sanat Müzesi (2016), North Coast Sanat Trienali, Danimarka (2016), Weatherspoon Sanat Müzesi, North Carolina (2015), 17., 18. ve 19. Videobrasil Uluslararası Çağdaş Sanat Festivali, Sao Paulo (2011, 2013, 2015), 8. Berlin Bienali (2014), Cleveland Sanat Enstitüsü (2014), Triennale Müzesi, Milano (2014), Torun Çağdaş Sanat Merkezi (2014), Tokyo Metropolitan Fotoğraf Müzesi (2014), Maxxi Müzesi, Roma (2013), Palais de Tokyo, Paris (2012), 12. İstanbul Bienali (2011) ve Ljubljana Modern Sanat Müzesi (2010).

He has participated in numerous important group exhibitions, including shows at the Buenos Aires Museum of Modern Art (2016); the North Coast Art Triennial, Denmark (2016); Weatherspoon Art Museum, Greensboro, North Carolina (2015); the 17th, 18th, and 19th International Contemporary Art Festival Videobrasil, São Paulo (2011, 2013, 2015); the 8th Berlin Biennale for Contemporary Art (2014); Cleveland Institute of Art (2014); Triennale Museum, Milan (2014); Centre of Contemporary Art, Torun (2014); Tokyo Metropolitan Museum of Photography (2014); Maxxi Museum, Rome (2013); Palais de Tokyo, Paris (2012); the 12th Istanbul Biennial (2011); and the Museum of Modern Art, Ljubljana (2010).

TÜRK! ÖĞÜN, ÇALIŞ, GÜVEN

Dor Guez ve mimar Kemal P.
arasında bir sohbet

DOR GUEZ: I. Dünya Savaşı sırasında Türkiye Almanya'nın yanında savaştı. Savaşın sonucu, Türkiye'nin dağılmasına ve topraklarının parçalara ayrılmasına sebep oldu.

KEMAL P.: Türkiye değil Osmanlı İmparatorluğu. Gelibolu Muharebesi'nde müteccaviz kuvvetleri mağlup ettik.

D. G.: 250 bin hayat pahasına. Ayrıca Almanya değil Alman İmparatorluğu demeliyiz. I. Dünya Savaşı'ndan önce dahi Osmanlı İmparatorluğu "Avrupa'nın Hasta Adamı" olarak anılıyordu. Savaşın ardından imparatorluğun tamamen dağılması, Atatürk'ün 1923'te Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmasına yol açtı.

K. P.: Getirdiği, "Atatürk İnkıpları" denen reformlarda, modern ve seküler normlara dayalı tanzimat fikirlerinden ilham almıştı. Bu reformlar Türkiye Cumhuriyeti'nin anayasasına yazıldı.

TURK! BE PROUD, WORK HARD, AND BELIEVE IN YOURSELF

A conversation between
Dor Guez and the architect Kemal P.

DOR GUEZ: During World War I, Turkey fought alongside Germany. The end of the war brought about the disintegration of Turkey and the partition of its territories.

KEMAL P.: The Ottoman Empire, not Turkey. We defeated the aggressors in the Battle of Gallipoli.

D. G.: At the cost of over 250,000 lives. And one should also correct and say the German Empire, not Germany. Even before World War I, the Ottoman Empire was labeled "The Sick Man of Europe." The total disintegration of the empire following the war led to the establishment of the Republic of Turkey by Atatürk in October 1923.

K. P.: The reforms he introduced, the so-called "Atatürk's reforms" (Atatürk İnkıpları), were inspired by ideas of reorganization (tanzimat) according to modern and secular norms. These reforms were written into the constitution of the Turkish Republic.

D. G.: II. Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru askere alınıyorsunuz.

K. P.: Savaş hakkında mı konuşacağız?

D. G.: Hep savaş hakkında konuşuyoruz.

K. P.: Türkiye II. Dünya Savaşı boyunca tarafsız kaldı. Bilfiil savaşa girmedik.

D. G.: Tarafsızlık da bir çeşit pozisyon almaktır.

K. P.: Türklerin I. Dünya Harbi'nin felaketleriyle ilgili travması o kadar derindi ki, idare 1945'e kadar müdahil olmamaya karar verdi.

D. G.: Mimarlık okulundan mezun olur olmaz askere alınıyorsunuz, terhis edildikten sonra da mesleğinize dönmediniz. Evinizde, geçen yüzyıl içinde farklı zamanlarda çekilmiş yüzlerce asker ve polis fotoğrafından oluşan bir koleksiyon buldum. Bunların birçoğu benim ürettiğim scanogram'larla beraber sergilenecek.

Koleksiyonunuzda, Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti ordularında hizmet etmiş askerlerin tek, ikili ve grup halinde çekilmiş portre fotoğrafları var. Bazıları amatörler tarafından çekilmiş: kimi karlar içinde veya çiçekli bir bahçede uzanmış, kimi çiçek açmış ağaçların yanında durmuş üniformalı askerler. Stüdyoda, yapay bir doğa fonu önünde çekilmiş fotoğraflar da var. Çoğunun, özellikle de tek portre fotoğraflarının arkasına el yazısıyla notlar düşülmüş. Bu askerlerin çok azını tanımış olmanıza rağmen, oldukça şahsi bir koleksiyon.

D. G.: You were drafted into the Turkish army towards the end of World War II.

K. P.: Should we talk about the war?

D. G.: We always talk about the war.

K. P.: Turkey remained neutral throughout World War II. We didn't take an active part in it.

D. G.: Neutrality is also a position.

K. P.: Turkish trauma from the horrors of World War I was so deep that the leadership decided to remain uninvolved until 1945.

D. G.: Upon graduating from architecture school you were immediately drafted into the army, and after you were discharged, you never returned to your profession. At your home I found a collection of hundreds of photographs of soldiers and policemen taken over the course of the 20th century. Many of these will be shown at the exhibition alongside my scanograms.

Your collection includes single, double, and group portraits of soldiers who fought for the Ottoman Empire and the Turkish Republic. Some of the photographs were taken by amateurs: some uniformed soldiers sprawled in the snow or in a field of flowers, others standing by trees in blossom. Other photographs were taken in a studio, posed in front of artificial painted backdrops of nature. Handwritten annotations appear on the back of many photographs, mostly of individual portraits. It's a very intimate collection, even though you didn't know most of these soldiers.

K. P.: Sadece asker değil, polis ve izci fotoğrafları da topladım çok sayıda. Üniformalar ilgimi çekiyor.

D. G.: Sizin asker olarak herhangi bir fotoğrafınız yok. Aslında o döneme ait, sizin de gördüğünüz fotoğraflar Ankara'da 20 Ağustos ile 19 Eylül 1938 arasında çekilmiş. Başka bir fotoğraf da o yıl 21 Kasım günü çekilmiş. "Avrupa'nın Hasta Adamı: Mimar" videosunda da yer alan bu fotoğraflar hakkında konuşmak isterim.

K. P.: Bu fotoğrafları askerlikten önce, henüz mimarlık tahsil ederken çekmişim. O film rulosundaki fotoğrafların tamamını bulamadım. Videoda da görüldüğü gibi ancak on üç kare bulabildim. Rulonun kendisi de kayıp. Fotoğraflar 1938'de Ankara'daki Zafer Bayramı kutlamalarını gösteriyor. 30 Ağustos, 1935 senesinden beri resmî tatil olarak Türkiye'nin her tarafında kutlanan bir gün. Bunları Atatürk'ün ölümünden birkaç hafta önce çekmişim.

D. G.: Atatürk'le isimleriniz aynı – Kemal.

K. P.: Doğduğunda verilen ismi Mustafa, soyadı yok. O zaman âdet öyle. Askerî akademi kendisine Kemal ismi verilmiş ("olgunluk" veya "mükemmeliyet" anlamında).

D. G.: 3 numaralı fotoğraf Ankara Güven Park'taki "Güven Anıtı"nı gösteriyor.

K. P.: I collected many photographs, not only of soldiers, but also of policemen and boy scouts. I'm interested in uniforms.

D. G.: There isn't any documentation of you as a soldier. As a matter of fact, the only photographs from that period in which you appear were shot in Ankara from August 20–September 19, 1938. An additional photograph was taken that year on November 21. I'd like to discuss these photographs, which appear in the video work, *The Sick Man of Europe: the Architect*.

K. P.: I took this group of photographs before I was a soldier, when I was still an architecture student. I haven't managed to locate all the photographs on that roll. I found only thirteen prints, as the video reveals. The roll itself has disappeared. The photographs document Victory Day anniversary celebrations in Ankara in 1938. It is a national holiday celebrated each year on August 30 all over Turkey since 1935. I took these photographs a few weeks before the death of Atatürk.

D. G.: You share the same first name as Atatürk – Kemal.

K. P.: His name at birth was Mustafa, without a surname. This was the custom then. At the military academy, he was given the name Kemal (meaning "perfection" or "maturity").

D. G.: Photograph no. 3 shows the "Monument to a Secure, Confident Future" in Güven Park, Ankara.

K. P.: 1935'te Atatürk iki Avusturyalı heykeltıraşa – Anton Hanak ve Josef Thorak – bu anıtı tasarlama işini sipariş etti.

D. G.: Thorak, neoklasik erkek nüleriyle tanınıyordu. Bu anıttaki esas figürler, büyük kolları olan, kaslı iki asker. Askerler bellerine sarılmış kumaşlar dışında tamamen çıplak. Bu figürler, üst üste dizilmiş muntazam taş küplerden oluşan büyük ve geniş düzgün bir arka plana yerleştirilmiş. Sizin fotoğrafınızda iki takım elbiseli erkek heykelin ayağında poz veriyor: siz beyaz bir takım giymişsiniz, sol elinizde şapkanız ve diğer kişi koyu renk bir takım içinde, başında bir kasket. Sağınızda başka bir adam duruyor.

K. P.: Ahmed.

D. G.: Evet, fotoğrafın arkasına yazdığınız isim bu. Sol bacağını bronz askerin ayak parmaklarına yaslamış. Fotoğrafçıya değil size bakıyor. İkiniz de gülümsüyorsunuz.

K. P.: In 1935, Atatürk commissioned two Austrian sculptors –Anton Hanak and Josef Thorak– to design this monument.

D. G.: Thorak was famous for his neoclassical male nudes. The main figures in the sculpture are two large armed, muscular soldiers. The soldiers are completely naked, except for a loincloth. Their figures are set against the background of a massive smooth surface made of chiseled stone cubes stacked on top of each other. In your photograph, two men in suits pose for a photograph at the feet of the sculpture: you're seen in a white suit, holding a hat in your left hand, and the other man is seen in a dark suit with a cap on his head. On your right side stands another man.

K. P.: Ahmed.

D. G.: Yes, that is the name you wrote on the back of the photograph. His left leg rests on the toes of the bronze soldier. He looks at you and not at the photographer. Both of you are smiling.

K. P.: Anıtın kaidesine Atatürk'ün meşhur sözü yazılmış: "Türk! Öğün, Çalış, Güven!". Fotoğrafta "Türk" kelimesini görebilirsiniz.

D. G.: 5-9 numaralı fotoğraflar, Ulus Meydanı'ndaki Atatürk heykelinin altında askerî akademi öğrencilerini gösteriyor. Meydanda ve çevresinde yaklaşık yirmi sekiz Türk bayrağı var. 6-7 numaralı fotoğraflarda da, Ankara sokaklarındaki geçit töreni için meydana ayrılan genç askerî öğrenciler görülüyor.

K. P.: 4 numaralı fotoğrafı atladınız. Zafer Bayramı'ndan üç gün önce Ulus Meydanı'nda çekilmişti.

D. G.: Birçok ilginç hata denebilecek ayrıntı içeriyor bu fotoğraf.

K. P.: Ben çekmedim, Ahmed çekmişti o fotoğrafı.

K. P.: The base of the monument is inscribed with Atatürk's famous words: "Turk! Be proud, work hard, and believe in yourself!" In the photograph, you can see the word "Türk."

D. G.: Photographs no. 5-9 document cadets of the military academy at the foot of Atatürk's statue in Ulus Square. One can count about twenty-eight Turkish flags in the square and its surroundings. Photographs no. 6-7 document the young cadets as they leave the square for a parade in the streets of Ankara.

K. P.: You skipped photograph no. 4. It was shot three days before Victory Day in Ulus Square.

D. G.: It's a photograph with a lot of what we might call interesting mistakes.

K. P.: I didn't take it. Ahmed did.

D. G.: Ahmed fotoğraf makinesini biraz yukarı çevirmiş, muhtemelen mümkün olduğunca fazla detayı kareye alabilmek için. Fotoğrafın ön planında, üç çeyreklik profilden görünüyorsunuz. Arkada iki yanınızda, iki silahlı asker Zafer Anıtı'nın kaidesinde duruyor. Anıt Atatürk'ü at üstünde, Kurtuluş Savaşı'nın (1919-23) önemli bir ânında tasvir ediyor. Heykelin kaidesinde yine Türk askerleri var.

K. P.: Bu anıtı Avusturyalı heykeltıraş Heinrich Krippel 1927'de yaptı. Atın ve sürücüsünün yüzleri kadrajın dışında kalmış.

D. G.: Gözlerinizi gölgede bırakan siperlikli bir şapka takmışsınız ama doğruca fotoğrafcıya, Ahmed'e baktığınız görülebiliyor. Bu mekânları siz ve Ahmed, ikiniz mi gidip ziyaret ettiniz?

K. P.: Evet, bekârdık o zamanlar. Ahmed yıllar sonra evlendi.

D. G.: Eşyalarınız arasında bir de 1936 tarihli bir şiir defteri buldum. Defterin en başında yazarın bir asker olduğunu belirten bir not var. Önce defterin size ait olduğunu düşündüm fakat siz birkaç yıl sonra alınmıştınız askere...

K. P.: Doğru. Defter bana ait değil. Ben Osmanlıca okuma yazmayı bilmem.

D. G.: Kim yazmış acaba?

K. P.: Ahmed. Arapça harflerle Osmanlıca okuma yazmayı öğrenmişti. Bu, harf inkılabından, Latin alfabesine geçilmesinden

D. G.: Ahmed tilted the camera upwards, probably in order to fit into the frame as many details as possible. You appear in the forefront of the photo in three-quarters profile. Behind you on both sides, two armed soldiers are standing on the pedestal of the Victory Monument, which depicts Atatürk, on a horse, in a famous moment from Turkey's War of Independence (1919-23). Turkish soldiers are also seen on the pedestal of the sculpture.

K. P.: The Austrian sculptor Heinrich Krippel made this monument in 1927. The faces of both the rider and the horse are cut out of the frame in the photograph.

D. G.: You wear a brimmed hat that shades your eyes, but one can see that you are looking directly at the photographer, Ahmed. Did you and Ahmed visit these sites on your own?

K. P.: Yes, when we were single. Ahmed married many years later.

D. G.: I also found among your things, a notebook of poetry from 1936. At the beginning of the notebook there is a headnote indicating that the writer was a soldier. At first, I thought the notebook was yours, but you were recruited a few years later..

K. P.: True. The notebook is not mine. I can't write or read Ottoman Turkish.

D. G.: Who wrote it?

K. P.: Ahmed. He learned how to write in Ottoman Turkish in Arabic script. This was before the alphabet reform and the Turkish

önceydi. Adı bu sebeple modern Türkçe şekli olan Ahmet değil de Ahmed.

D. G.: İkinizin arasındaki samimiyet oldukça aşikâr. Topladığınız asker fotoğraflarında, askerler arasındaki sevgi, muhabbet jestlerini seçebiliyorum.

K. P.: Erkekler arasındaki bu fiziksel jestleri yanlış yorumlayan çok sayıda oryantalist tezler yazıldı.

D. G.: Aslında bunlar oryantalist tezlerdi. Bugün Cumhuriyet Müzesi olan, eski Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) binasının cephesi görülüyor 10 numaralı fotoğrafta.

K. P.: Bina 1924 yılında, Birinci Ulusal Mimarlık Akımı'nın önde gelen mimarlarından Vedat Tek tarafından tasarlanmıştı. Kendisi profesyonel anlamda tahsil almış ilk Türk mimardı, Paris'te Ecole des Beaux-Arts'da okumuştur. Tek, yeni bir millet için yeni bir mimarlık teklif ediyordu. Üslubu Osmanlı mimarîsinden ve daha evvelki Selçuklu mimarîsinden kuvvetli öğeler ödünç almıştır. Meclis binasının tavanı ve cephesi, fotoğrafta gördüğünüz üzere, Selçuklu tezyinatı ve Osmanlı desenleriyle bezenmiştir.

D. G.: Diğer bir deyişle, bina özelliklerini Ortadoğu'dan almış. Bu üslup, 1930'lardan itibaren Türkiye'ye gelen Avrupalı mimarların etkisinde gelişen modernist stilden oldukça farklı değil mi?

transition to Latin orthography. His name is, therefore, Ahmed rather than the modern Turkish variant—Ahmet.

D. G.: The intimacy between both of you is evident. Looking at the photographs you have collected of Turkish soldiers, I can identify gestures of affection between soldiers.

K. P.: Many oriental theses were written that misread these physical gestures between men.

D. G.: Actually, they were orientalist theses. The façade of the former Turkish Grand National Assembly (GNAT) building, which houses today the Museum of the Republic, is seen in photograph no. 10.

K. P.: The building was designed in 1924 by Vedat Tek, who was one of the prominent figures of what we call the First Turkish National Architectural Movement (Birinci Ulusal Mimarlık Akımı). He was the first professionally educated Turkish architect, having studied architecture at the École des Beaux-Arts in Paris. Tek proposed a new architecture for a new nation. His style borrows strong elements from Ottoman architecture and earlier Seljuk architecture. The ceiling of the parliament building and its façade, as seen in the photograph, are adorned with Seljuk decorations and Ottoman patterns.

D. G.: In other words, the building derives its traits from the Middle East. Isn't this style very different from the modernist style that was developed from the 1930s onwards under the influence of European architects who came to Turkey?

K. P.: Evet. Kırktan fazla Avrupalı mimar Atatürk tarafından çalışmak üzere Türkiye'ye davet edilmişti ve bu mimarlar ülkeye geometrik beton yapılar kazandırıldılar. Modernist mimarî, süslemeden uzak durur. Lüzumsuz süsleme ve desenden âri, son derece müzeker bir üslup arz eder.

D. G.: Bu, sizin fotoğraf koleksiyonunuzu ve Ahmed'le beraber gördüğünüz fotoğrafları düşünmek için ilginç bir bağlam sunuyor.

K. P.: Film rulosundaki son fotoğraf, 13 numara, Atatürk'ün vefatından birkaç gün sonra, resmî cenaze töreninin yapıldığı gün çekildi.

D. G.: Videoda, fotoğrafın çok açık bir gökyüzünü kaydettiği görülüyor. Üniformalı askerler kenarlarda. Siz de onların arasında, heykelin arkadan fotoğraflarını çekiyorsunuz.

K. P.: O, Atatürk'ün Zafer Meydanı'ndaki bronz heykeli. İtalyan heykeltıraş Pietro Canonica yapmış 1927'de. Atatürk'ü mareşal üniforması içinde tasvir ediyor. Atatürk 10 Kasım 1938'de saat 9:05'te vefat etti. Bu son fotoğraf 21 Kasım'da Ankara'da yapılan cenaze merasiminin bir kısmını gösteriyor. O yüzden anıtın kaidesi çelenklerle kaplı.

D. G.: Çok yakışıklı ve etkileyici bir adammış.

K. P.: Çok bitap düşmüş bir adamdı.

K. P.: Yes. More than forty European architects were invited by Atatürk to work in Turkey, and they enriched it with concrete geometrical buildings. Modernist architecture shies away from ornamentation. It offers a very masculine style, devoid of purposeless decorations and patterns.

D. G.: This is an interesting context to consider your photography collection as well as the series of photographs in which you and Ahmed appear.

K. P.: The last photograph on the roll, no. 13, was taken a few days after the death of Atatürk, on the day of his state funeral, which has since become a national day of commemoration.

D. G.: In the video, one can see that the photograph has recorded a clear sky. Uniformed soldiers are seen off to the sides. You are among them taking photos of the back of the statue.

K. P.: That is Atatürk's bronze statue at Victory Square (Zafer Meydanı). Pietro Canonica, the Italian sculptor, made it in 1927. It depicts Atatürk in a field marshal's uniform. Atatürk passed away at 9:05 am on November 10, 1938. The last photo on the roll documents part of his funeral held on November 21 in Ankara. This is why the monument's pedestal is covered with wreaths.

D. G.: He was a very handsome and impressive man.

K. P.: He was a very sick man.

DEPO / TTN DEPOSU

Lleci Hendek Cad. NO:12 Tophane 34425 İstanbul
www.depoistanbul.net